

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา ค้นหาปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาด้วยการวิเคราะห์พหุระดับของการวิเคราะห์เส้นทาง (Multi-Level of Path Analysis) และเพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรเชิงสาเหตุ 3 ระดับ คือ ปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนที่คาดว่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแปรปัจจัยระดับนักเรียน ประกอบด้วย 1) ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน 2) ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน 3) เจตคติต่อการเรียนของผู้เรียน 4) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง 5) แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน และ 6) พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ตัวแปรปัจจัยระดับห้องเรียน ประกอบด้วย 1) อายุของครู 2) วุฒิการศึกษาของครู 3) ประสบการณ์ในการสอนของครู 4) การสนับสนุนทางสังคมของครู 5) แรงจูงใจในการทำงานของครู 6) ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู 7) พฤติกรรมการสอนของครู และ 8) บรรยากาศการเรียนการสอน ปัจจัยระดับโรงเรียน ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 4) กระบวนการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษของผู้บริหาร 5) วัฒนธรรมโรงเรียน และ 6) บรรยากาศโรงเรียน โดยมีประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เป็นตัวแปรตามในระดับนักเรียน คือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ระดับห้องเรียน คือ ความพึงพอใจในงานของครู และในระดับโรงเรียน คือ ความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัว และความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหาร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 44 คน ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 180 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,200 คน ในปีการศึกษา 2548 จากสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 44 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,424 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากการหาความตรง และความเที่ยงที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามนักเรียน แบ่งเป็น 8 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน มี 1 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน มี 12 ข้อ ตอนที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน มี 10 ข้อ ตอนที่ 4 แบบสอบถามการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองนักเรียน มี 7 ข้อ ตอนที่ 5 แบบสอบถามแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน มี 19 ข้อ ตอนที่ 6 แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน มี 10 ข้อ ตอนที่ 7 แบบสอบถามการใช้เวลาในการเรียนของนักเรียน มี 9 ข้อ และตอนที่ 8 แบบสอบถามความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน มี 16 ข้อ 2) แบบสอบถามครูผู้สอน แบ่งเป็น 7 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทางชีวสังคมของครู มี 3 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมของครู มี 10 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจในการทำงานของครู มี 12 ข้อ ตอนที่ 4 แบบสอบถามความผูกพันต่อโรงเรียนของครู มี 12 ข้อ ตอนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของครู มี 18 ข้อ ตอนที่ 6 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน มี 12 ข้อ และตอนที่ 7 แบบสอบถามความพึงพอใจในงานของครู มี 18 ข้อ 3) แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 8 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร มี 13 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหาร มี 15 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ มี 20 ข้อ ตอนที่ 4 แบบสอบถามกระบวนการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ มี 20 ข้อ ตอนที่ 5 แบบสอบถามวัฒนธรรมโรงเรียน มี 20 ข้อ ตอนที่ 6 แบบสอบถามบรรยากาศโรงเรียน มี 18 ข้อ ตอนที่ 7 แบบสอบถามความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัว มี 4 ข้อ และตอนที่ 8 แบบสอบถามความสามารถในการจัดการทรัพยากร มี 4 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 44 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 43 ฉบับ ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 180 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 174 ฉบับ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,200 ฉบับ ได้รับคืน 1,160 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.73 ร้อยละ 96.67 และร้อยละ 96.67 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows (Version 11.5) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 และ 3 ใช้การคำนวณค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และวิเคราะห์พหุระดับของการวิเคราะห์เส้นทางด้วยโปรแกรมลิสเรล 8.53 (LISREL 8.53)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาประสิทธิผลเป็นรายตัวแปร พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับมาก ครูมีความพึงพอใจในงานในระดับมาก ผู้บริหารมีความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวและมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรในระดับมากที่สุด

2. ปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยระดับนักเรียน พบว่า

แรงจูงใจในการเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนรายคนมากที่สุด รองลงมา คือ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน เจตคติต่อการเรียนของนักเรียน ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองนักเรียน และความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน ขณะเดียวกันตัวแปรดังกล่าวยังมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนรายคน ยกเว้นพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลเฉพาะทางตรง

2.2 ปัจจัยระดับห้องเรียน พบว่า

2.2.1 การสนับสนุนทางสังคมของครูมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนรายห้องเรียนเพียงตัวแปรเดียว

2.2.2 เมื่อค่าอิทธิพลของเส้นทางระดับนักเรียนที่มีนัยสำคัญ 3 เส้นทางเป็นตัวแปรตาม พบว่า

2.2.2.1 ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y2Y1 (ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน)

2.2.2.2 การสนับสนุนทางสังคมของครูส่งผลทางตรงเชิงลบต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y3X2 (ค่าอิทธิพลของความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน)

2.2.2.3 ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y4Y3 (ค่าอิทธิพลของพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียนส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน)

2.2.3 ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงานของครุรายห้องเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ พฤติกรรมการสอนของครู และการสนับสนุนทางสังคมของครู ขณะที่วุฒิการศึกษาของครูส่งผลทางอ้อมเชิงบวกผ่านแรงจูงใจในการทำงานของครูและพฤติกรรมการสอนของครู และส่งผลทางอ้อมเชิงลบผ่านความผูกพันต่อโรงเรียนของครูไปยังค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงานของครุรายห้องเรียน ส่วนแรงจูงใจในการทำงานของครูส่งผลทางอ้อมเชิงบวกผ่านพฤติกรรมการสอนของครู ไปยังค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงานของครุรายห้องเรียน

2.3 ปัจจัยระดับโรงเรียน พบว่า

2.3.1 ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนรายโรงเรียน

2.3.2 เมื่อค่าอิทธิพลของเส้นทางระดับนักเรียนที่มีนัยสำคัญ 3 เส้นทางเป็นตัวแปรตาม พบว่า

2.3.2.1 ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับโรงเรียนส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y2Y1 (ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน)

2.3.2.2 ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับโรงเรียนส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y3X2 (ค่าอิทธิพลของความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียน)

2.3.2.3 ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับโรงเรียนส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y4Y3 (ค่าอิทธิพลของพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียนส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน)

2.3.3 ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงานของครุรายโรงเรียนเพียงตัวแปรเดียว

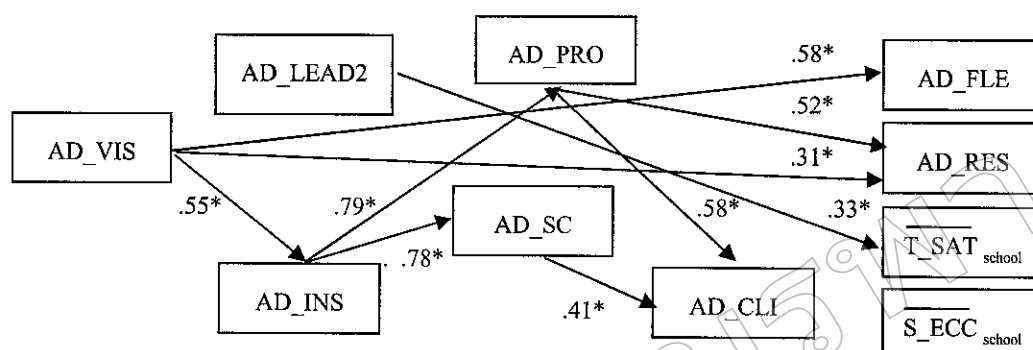
2.3.4 วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวของผู้บริหารเพียงตัวแปรเดียว

2.3.5 กระบวนการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหารมากที่สุด รองลงมา คือ วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมเชิงบวกผ่านพฤติกรรมผู้นำ

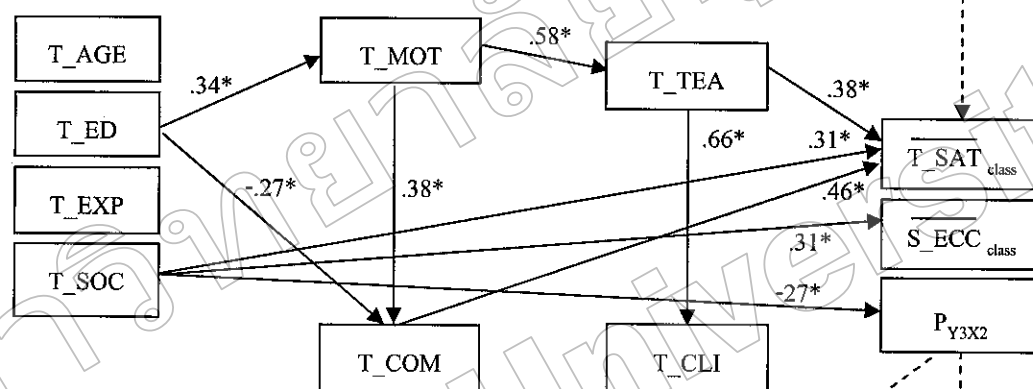
ทางวิชาการ และกระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษไปยัง
ความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหาร

3. โมเดลเชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับ
โรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็น
ภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยสรุปด้วย
การสังเคราะห์โมเดลตามข้อเสนอของ ฮอย และ มิสเกล (Hoy & Miskel, 2001) ที่เสนอไว้ว่า
งานวิจัยทางการศึกษาควรคำนึงถึงโรงเรียนเป็นองค์การตามทฤษฎีระบบ ทั้งอิทธิพลของตัวแปร
อิสระที่มีต่อตัวแปรตามในแต่ละระดับ และตัวแปรอิสระในระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียนที่ส่งผล
ต่อค่าอิทธิพลของเส้นทางที่มีนัยสำคัญจากตัวแปรในระดับนักเรียน สรุปได้โมเดลเชิงสาเหตุแบบ
พหุระดับของปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
สถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏดังภาพที่ 34 และใช้โมเดลตามภาพนี้
สรุปผลการวิจัยในข้อที่ 2

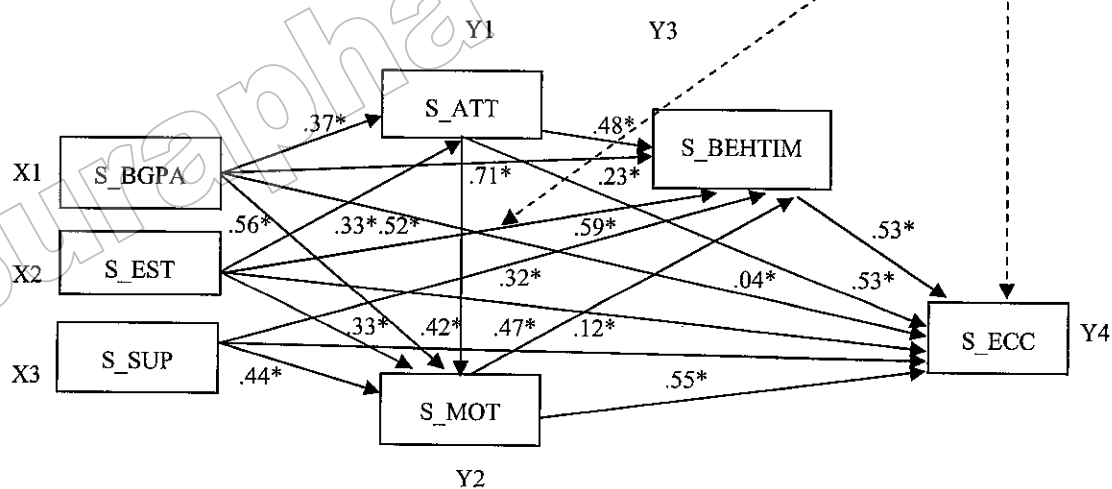
โมเดลเชิงสาเหตุระดับโรงเรียน

โมเดลเชิงสาเหตุระดับห้องเรียน

โมเดลเชิงสาเหตุระดับนักเรียน

ภาพที่ 34 โมเดลเชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพเป็นรายตัวแปร พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับมาก ครูมีความพึงพอใจในงานในระดับมาก ผู้บริหารมีความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัว และมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรในระดับมากที่สุด จากผลการวิจัย อธิบายได้ว่า การที่นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับมาก อาจเป็นเพราะการจัดการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น จึงสามารถเลือกผู้เรียนที่มีความพร้อมและมีคุณสมบัติเหมาะสม โดยนักเรียนส่วนมากมีความรู้พื้นฐานเดิมดี โดยเฉพาะความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ หากสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษสามารถบริหารงานจนเกิดประสิทธิภาพที่ยอมรับได้ ความเชื่อถือศรัทธาแก่ผู้ปกครองในอันที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อ ทำให้มีโอกาสดัดเลือกเด็กที่มีคุณภาพไว้ได้ ซึ่งจะส่งผลไปยังคุณภาพการเรียนการสอน และการเป็นที่นิยมของผู้ปกครอง

เนื่องจากสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ มุ่งสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา คือ ผู้ปกครองและนักเรียน การจัดการศึกษาจึงต้องมีประสิทธิภาพให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเห็นได้และตัดสินใจเลือก (สุทธิพงศ์ ยงศ์กมล, 2543, หน้า 21) ประกอบกับ การที่สื่อมวลชนและนักวิชาการแสดงความไม่มั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษหลายด้าน เช่น ความไม่พร้อมเรื่องหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน คุณภาพและความพร้อมของครูผู้สอน (วีระนุช ปิ่นทะวณิช, 2547, หน้า 16-17) สิ่งเหล่านี้จะกระตุ้นให้ครูและผู้บริหารมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ผลการจัดการศึกษามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม เมื่อผนวกความพร้อมและความตั้งใจของผู้เรียน การส่งเสริมทางการเรียนของผู้ปกครอง กับความมุ่งมั่นของผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบ จึงส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับมาก เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จ ครูก็มีความภาคภูมิใจ เพราะพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนที่ได้แสดงออกมานั้นมีผลและเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในงานของครู ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนอีกด้วย (Hoy & Miskel, 1991, p. 383; 2001, pp. 297, 339) ผลการวิจัยที่พบว่า ครูมีความพึงพอใจในงานในระดับมาก อธิบายได้ว่า การที่สื่อมวลชนและนักวิชาการแสดงความไม่มั่นใจต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาที่ดำเนินการตาม

โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ น่าจะทำให้ผู้บริหารกระตือรือร้นจัดหาสื่อเอกสารตำรา ส่งเสริมพัฒนาครูยิ่งขึ้น ทำทนายให้ครูมุ่งมั่นตั้งใจสอนมากขึ้น (Robbins, 1998, p.152) ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนดี มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมาก ซึ่งเป็นความสำเร็จของผู้เรียนถือเป็นความสำเร็จจากการทำงานหนักของผู้สอน ครูจึงมีความพึงพอใจในงานในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงตามเหตุผลดังกล่าวและเป็นไปตามสมมุติฐาน ดังนั้น ประสิทธิภาพของโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีจะต้องสร้างความพึงพอใจในงานของครูให้เกิดขึ้นมาก ๆ โดยการสร้างความรู้สึกรักศรัทธา ความไว้วางใจ ให้ผลตอบแทนต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีความเชื่อมโยงกัน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน นอกจากนี้การบริหารจัดการเกี่ยวกับสภาพการทำงาน นโยบายและโอกาสความก้าวหน้าของครู ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความพึงพอใจในการทำงานเป็นอย่างยิ่ง (Owens, 1991, p. 135)

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงเชื่อมโยงด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการปฏิรูปการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมของการเรียนรู้ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร สืบค้นหาความรู้ในแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ด้วยเหตุที่สถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอยู่ในระยะการเริ่มต้นประกอบกิจการ จึงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่จะต้องปรับตัวและแสวงหาทรัพยากร เพื่อให้อยู่รอดและมีการดำเนินงานที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลได้ (Robbins, 1990) จากประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับสูง เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่เชื่อมโยงประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับต่าง ๆ ของผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากประสิทธิผลระดับนักเรียนอยู่ในระดับดีและระดับห้องเรียน คือ ครูอยู่ในระดับดีเช่นกัน ถือว่าเป็นผลมาจากการบริหารจัดการโดยระดับโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงใช้ความสามารถเพื่อการพัฒนา (กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ, 2536, หน้า 16) การที่องค์กรจะสามารถดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการคาดการณ์สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป นั่นคือ ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความสนใจ ติดตามและนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงไปใช้ในการวางแผนพัฒนาสถาบัน รวมถึงการจัดการอย่างต่อเนื่องในการดำเนินงานต่าง ๆ ในองค์กร (กรรณิกา เจิมเทียนชัย, 2538, หน้า 234) จากผลการวิจัยครั้งนี้ ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการยืดหยุ่นปรับตัวและจัดการทรัพยากรเป็นผู้ที่มีความสามารถมากที่สุด ดังนั้น การที่จะทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผลดีจะต้องบริหารจัดการทรัพยากรและปรับโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

บริหารงานบุคคลให้ครูมีความพึงพอใจในงานของตนเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน ก่อให้เกิดประสิทธิผลคือ นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการดำเนินงานตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

2. ปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับ โรงเรียนมีอิทธิพลส่งผลต่อ

ประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยข้อ 1 และ ข้อ 2 ที่กำหนดว่า ปัจจัยระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับ โรงเรียนมีอิทธิพลส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีความสัมพันธ์ตามโมเดลทฤษฎีระดับ จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายแยกเป็นระดับและเรียงตามตัวแปรได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยระดับนักเรียน

2.1.1 เมื่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนเป็นตัวแปรตาม พบว่า แรงจูงใจในการเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนรายคนมากที่สุด รองลงมา คือ พฤติกรรมการเรียน เจตคติต่อการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง และความรู้พื้นฐานเดิม ขณะเดียวกันตัวแปรดังกล่าวยังมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนรายคน ยกเว้นพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลเฉพาะทางตรง ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอภิปรายเป็นรายตัวแปรตามลำดับดังนี้

2.1.1.1 แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน

ผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมเชิงบวกต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนเป็นตัวแปรตาม ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจในการเรียนเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน อธิบายได้ว่า การที่นักเรียนเข้ามาเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ แสดงว่ามีแรงจูงใจในการเรียนสูง เพราะเป็นการเรียนที่ไม่ง่ายนัก ต้องมานะอดทน จึงจะสำเร็จการศึกษาเนื่องจากรายวิชาที่ศึกษาส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ซึ่งแรงจูงใจนี้ส่งผลให้ตั้งใจเรียน มุ่งศึกษาค้นคว้า ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างดี มุ่งมั่นตั้งใจเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลให้เรียนได้ดี (พิมพ์อร สดเอี่ยม,

2547, หน้า 289) การมีแรงจูงใจในการเรียนสูงส่งผลให้ใช้เวลาในการเรียนเพิ่มขึ้น และนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1980 อ้างถึงใน สุขุม มุลเมือง, 2539, หน้า 58) และ ศุภวรรณ พันธุ์กิติ (2542, หน้า 9) ที่ว่า การเรียนรู้จะประสบความสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับแรงจูงใจในการเรียน ถ้าผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนสูงย่อมทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ แรงจูงใจในการเรียนยังเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งที่ส่งผลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียน (Nelson & Jakobovits, 1970, p. 102; Littlewood, 1990, pp. 55-57) และยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนอีกด้วย (Brandt, 1998, p. 264) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ การ์ดเนอร์ (Gardner, 1985, p. 52) ปราโมทย์ ครอบบุญศรี (2533, หน้า 198) นริศรา อุปกุล (2539, หน้า 104) สุขุม มุลเมือง (2539, หน้า 152) ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ (2539, หน้า 197-198) และ ชุตติกาญจน์ บุญญะธิติสุข (2546, หน้า 65) สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการเรียนมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

2.1.1.2 พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตาม โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน อธิบายได้ว่า การที่นักเรียนมีความสนใจตั้งใจเรียน ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน มีความรับผิดชอบ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สนใจสอบถามครูในเรื่องราวต่าง ๆ แสวงหาความรู้ กระตือรือร้น มีความสามารถในการวางแผนการเรียน เป็นการปฏิบัติตนต่อการเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้น่าขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น (บุญเรือน หมั่นทรัพย์, 2538, หน้า 57; ธีระวุฒิ เอกะกุล, 2541, หน้า 65; ราชันย์ บุญธิมา, 2542, หน้า 9; Jakobovits, 1971, pp. 103-111) นอกจากนี้ การเรียนของนักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนและส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ นักเรียนจึงต้องใส่ใจและตั้งใจในการเรียนเป็นพิเศษ เพื่อสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ การใช้เวลาในการเรียนต้องมีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ยิ่งนักเรียนใช้เวลาในการเรียนมากเท่าใด ก็ยิ่งเรียนรู้น่าขึ้น ยิ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (Boonruangrutana, 1978, p. 18) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลธิชา จินดากุล (2531, หน้า 398-399) ศิริพร จันทานนท์ (2533, หน้า 203) ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์

(2539, หน้า 199-206) พิมพ์อ สดเอี่ยม (2547, หน้า 287) สมจิตร อุดม (2547, หน้า 215) และ มซุมารา (Mzumara, 1996, p. 47) สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

2.1.1.3 เจตคติต่อการเรียนของนักเรียน

ผลการวิจัย พบว่า เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่า เจตคติต่อการเรียนเป็นคุณลักษณะของนักเรียนที่สำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน อธิบายได้ว่า เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน วิธีการสอนของครูและประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ ดังนั้น หากนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน แสดงว่านักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนเนื้อหาวิชาในหลักสูตร ชอบวิธีการสอนของครู และเห็นประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นองค์ประกอบหนึ่งในด้านผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (Stern, 1984, pp. 332-341) กล่าวคือ หากนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จะส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจ ความเข้าใจ และเข้าร่วมกิจกรรมในเวลาเรียนและยอมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นกัน ในทางตรงกันข้าม หากนักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จะส่งผลให้นักเรียนขาดความสนใจ ไม่เห็นความจำเป็นและความสำคัญในการเรียนภาษา ไม่เต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ยังส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอยู่ในระดับต่ำ (สามารถ เลิศโอภาส, 2539, หน้า 93-94) ดังนั้น เจตคติต่อเจ้าของภาษาและการเรียนรู้ภาษา จึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาและสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของสังคมต่อไป ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วูด (Wood, 1994, p. 274) ที่พบว่า เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับไคร์สเตด (Kierstead, 1994, p. 732) ที่พบว่า เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ ประสงค์ ต่อโชติ (2534, หน้า 96-97) สุนันทา ประไพตระกูล (2535, หน้า 39) และ สมจิตร อุดม (2547, หน้า 218) ได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องกัน คือ เจตคติต่อการเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านแรงจูงใจในการเรียน และผ่านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนไปยังความสามารถใน

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร อธิบายได้ว่า เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนเป็นตัวกระตุ้นซึ่งทำให้เกิดความอยากเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นตัวกำหนดความแน่วแน่ ความเอาใจใส่ที่มีต่อการเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจเมื่อได้รับความสำเร็จในการเรียน สอดคล้องกับ ซาวิยอง (Savignon, 1983, p. 24) ที่กล่าวว่า เจตคติเป็นแรงขับเคลื่อนภายในของปัจเจกบุคคลที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพยายามและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไชออน (Sion, 1993, p. 4239-A) ที่พบว่า เจตคติที่มีต่อสถานการณ์การเรียนรู้จะทำให้เกิดแรงจูงใจ ซึ่งแรงจูงใจจะเป็นสาเหตุทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชวบ (Schwab, 1978 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิทยาลาภณ์, 2538, หน้า 66) ที่ว่า เจตคติต่อการเรียนของผู้เรียนเป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยตรง ดังนั้น หากผู้เรียนมีพฤติกรรมดีจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ตลอดจนผลการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ที่เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของโครงการจนในที่สุดสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราชันย์ บุญธินา (2542) ที่ว่า เจตคติต่อการเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมมีผลต่อความสำเร็จของการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ

ผลการวิจัยในประเด็นนี้สะท้อนให้เห็นว่า เจตคติต่อการเรียนเป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการให้การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งในส่วนที่เป็นวิธีการ (Means) และเป้าหมายสุดท้าย (Ends) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต้องดีมีคุณภาพ สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ สรุปได้ว่าเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

2.1.1.4 ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน

ผลการวิจัย พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 แสดงว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นคุณลักษณะที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน อธิบายได้ว่า ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ย่อมมีลักษณะดีเด่นบางอย่างและเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในบางเรื่องซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนอื่น จึงมีความมั่นใจในตนเอง เชื่อว่าตนเองมีคุณค่า ส่งผลให้สามารถทำอะไรหลาย ๆ อย่างได้ดี รวมทั้ง

สามารถเรียนได้ดีด้วย (Johns, 1996, p. 79) ผลการวิจัยนี้พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับมาก การที่นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนเองจะเกิดความมั่นใจในตนเอง และมองเห็นคุณค่าในตนเอง จึงมักเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สเตียร์ส และ พอร์ตเตอร์ (Steers & Porter, 1991, p. 33) ที่ว่า ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะกำหนดเป้าหมายสูงเพื่อความสำเร็จ มีพลังที่จะแสวงหาเพื่อยกระดับตัวเองให้สูงขึ้น นั่นคือ เมื่อบุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเอง จะมีพลังในการเรียนเพื่อให้ตนเองมีคุณค่า ได้รับการยอมรับและมีโอกาสก้าวหน้ามากขึ้น ความภาคภูมิใจในตนเองจึงส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนมาก ส่งผลให้มีพฤติกรรมการเรียนดี ผลการวิจัยนี้ยังพบว่า นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แบนดูรา (Bandura, 1971 cited in Gurney, 1988, p. 9) ที่สรุปว่า นักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มิลเลอร์ โคห์น และ สกูลเลอร์ (Miller, Kohn & Schooler, 1986, pp. 372-390 อ้างถึงใน ผอบ พวงน้อย, 2540, หน้า 62) สมพิศ ไชยกิจ (2536, หน้า 65) มะลิ อุคมภาพ (2538, หน้า 51) และพิมพ์อร สดเอี่ยม (2547, หน้า 288) สรุปได้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเองมีอิทธิพลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

2.1.1.5 การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง

ผลการวิจัย พบว่า การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนเป็นตัวแปรตาม จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่าการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลเฉพาะทางอ้อม แสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง นอกจากจะมีอิทธิพลทางอ้อมแล้วยังมีอิทธิพลทางตรงอีกด้วย อธิบายได้ว่า น่าจะเป็นเพราะบิดา มารดาหรือผู้ปกครองเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษว่ามีความเกี่ยวข้องและเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง จึงสนับสนุนและส่งเสริมให้บุตรหลานได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่ ตลอดจนติดตามผลการเรียนของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราโมทย์ กรองบุญศรี (2533) ที่พบว่า การสนับสนุนจากผู้ปกครองในด้านการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

และผลการวิจัยนี้ พบว่า การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านเจตคติต่อการเรียนไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

อธิบายได้ว่า การที่บิดามารดาให้การส่งเสริมตลอดจนให้กำลังใจแก่บุตรหลานและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ จะช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการศึกษาหาความรู้ ยิ่งนักเรียนมีเจตคติหรือความรู้สึกที่ดีต่อภาษาอังกฤษ ชอบภาษาอังกฤษ จะเป็นการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ผลการวิจัยยังพบว่า การส่งเสริมการเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านเจตคติต่อการเรียน และผ่านพฤติกรรมการเรียนไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน นั่นคือ นักเรียนคนใดที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองคอยเอาใจใส่ในเรื่องการเรียนก็มักจะได้รับการเร่งเร้าส่งเสริมจากบิดามารดา ผู้ปกครองทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน ส่งผลให้ตั้งใจและขยันเรียนหนังสือ สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน ส่งผลให้เรียนดี นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลผ่านเจตคติต่อการเรียนและแรงจูงใจในการเรียนไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน อธิบายได้ว่า บิดามารดาเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษว่ามีความเกี่ยวข้องและเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง จึงสนับสนุน ส่งเสริมและให้กำลังใจแก่บุตรหลานและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ จะช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีและเกิดแรงจูงใจ ไม่ว่าจะเป็นแรงจูงใจเชิงเครื่องมือและแรงจูงใจเชิงบูรณาการในการเรียนภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเกิดขึ้นได้ง่ายถ้านักเรียนมีเจตคติในทางบวก ซึ่งจะส่งผลให้มีแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้นด้วย (Gardner, 1985, pp. 109-112, 156-157) ยิ่งนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษดี มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูง จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงตามไปด้วย ผลการวิจัยยังพบว่า การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลผ่านแรงจูงใจในการเรียนไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน นั่นคือ การที่ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ความช่วยเหลือและเอาใจใส่ สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษ ตลอดจนถึงติดตามผลการเรียนของผู้เรียน สามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนภาษาอังกฤษ ได้ดีขึ้น เกิดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งจะเป็ตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความปรารถนาที่จะเรียนภาษาอังกฤษได้ดี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลผ่านแรงจูงใจในการเรียน ผ่านพฤติกรรมการเรียนไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน อธิบายได้ว่า การที่บิดามารดาให้การส่งเสริมตลอดจนให้กำลังใจแก่บุตรหลาน จะช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งแรงจูงใจในการเรียนจะส่งผลให้ตั้งใจเรียน มุ่งศึกษาค้นคว้าทำงานตามที่ได้มอบหมายอย่างดี การมีแรงจูงใจในการเรียนสูงส่งผลให้นักเรียนใช้เวลาในการเรียนเพิ่มขึ้นและนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพบว่า การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการเรียนไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน อธิบายได้ว่า การที่บิดามารดา

ส่งเสริมให้กำลังใจแก่บุตรหลานในการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนใส่ใจและตั้งใจในการเรียน ใช้เวลาในการเรียนภาษาอังกฤษ มีโอกาสฝึกฝนหรือการฝึกหัดตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกฝนภาษาต่างประเทศ ทำให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้

เมื่อพิจารณาอิทธิพลตัวแปรการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนที่ได้จากผลการวิเคราะห์โดยภาพรวม (ภาพที่ 11) ร่วมกับผลการวิเคราะห์แยกรายห้องทั้ง 58 ห้อง (ภาพที่ 12) จะเห็นว่า การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านตัวแปรอื่นหลายตัวแปรไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จึงสรุปได้ว่า การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

2.1.1.6 ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่า ความรู้พื้นฐานเดิมเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน อธิบายได้ว่า เพราะความรู้พื้นฐานเดิมเป็นความรู้ ทักษะและความสามารถที่ผู้เรียนมีอยู่ก่อนเรียนบทเรียนใหม่ เมื่อเรียนบทเรียนใหม่ที่มีเนื้อหาซับซ้อนกว่าเดิม จะเรียน ได้ดีขึ้น โดยการเรียนรู้พื้นฐานเดิมจะเป็นรากฐานสำคัญช่วยให้เรียนรู้ ได้มากขึ้น เร็วขึ้นและมั่นคงขึ้น ทำให้ตั้งใจเรียน ไม่คั่งข้องใจและไม่วิตกกังวล ผู้เรียนที่มีความรู้พื้นฐานเดิมดี จึงส่งผลให้มีผลการเรียนดี (บุญชม ศรีสะอาด, 2524, หน้า 29, 149 อ้างอิงจาก Bloom, 1976) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยจำนวนมากที่พบว่าความรู้พื้นฐานเดิมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น จีวีวรรณ หลิมวัฒนา (2532, หน้า 196) สุันทา ประไพตระกูล (2535, หน้า 101) นริศรา อุปกุล (2539, หน้า 100-101) สิกานต์ เพียรชัยบุญกรณ์ (2539, หน้า 204-205) และพิมพ็อร์ สดเอี่ยม (2547, หน้า 280) และสอดคล้องกับผลการวิจัยต่างประเทศ เช่น กาแลนท์ (Gallant, 1998) ชาพคา (Shapka, 1999) การ์ดเนอร์และแลมเบิร์ต (Gardner & Lambert, 1972, pp. 121-130) จึงสรุปได้ว่า ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนมีอิทธิพลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

2.2 ปัจจัยระดับห้องเรียน

2.2.1 เมื่อคำนึงถึงความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนเป็นตัวแปรตาม พบว่า การสนับสนุนทางสังคมของครูมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อค่าเฉลี่ยความ

สามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนรายห้องเรียน และพบว่า ตัวแปรระดับห้องเรียนอื่น ๆ ได้แก่ อายุของครู วุฒิการศึกษาของครู ประสบการณ์การสอนของครู แรงจูงใจในการทำงานของครู ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู พฤติกรรมการสอนของครูและบรรยากาศการเรียนการสอนไม่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารรายห้องเรียนของนักเรียน อธิบายได้ว่า อาจเป็นเพราะการที่ครูได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้ได้รับโอกาสดี ได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ การรับรู้ข่าวสาร ข้อมูล และการร่วมกิจกรรมสังคม ทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการทำงาน เกิดขวัญกำลังใจในการทุ่มเทอุทิศเวลาเพื่อการทำงาน ครูมุ่งมั่นทำการสอน ใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สื่อการเรียนการสอน หลากหลาย ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ (Faber, 1983, pp. 156-157; Burke & Greenglass, 1989, pp. 55-63) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ราชันย์ บุญธิมา (2542, หน้า 370-371) ภารดี อนันต์นาวี (2545, หน้า 122) และ สมจิตร อุดม (2547, หน้า 216) จึงสรุปได้ว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

กรณีตัวแปรอื่น ๆ ระดับห้องเรียนที่ไม่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนรายห้องเรียน ผู้วิจัยจึงนำค่าอิทธิพลของเส้นทางที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรระดับนักเรียนมาวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรระดับห้องเรียน (ภาพที่ 15-17) พบว่า มีตัวแปรอิสระระดับห้องเรียนอยู่หนึ่งตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทางบางเส้น ซึ่งเส้นทางเหล่านั้นส่งอิทธิพลไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน โดยมีอิทธิพลเฉพาะทางตรง จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า มีตัวแปรอิสระระดับห้องเรียนที่ส่งผลทางตรงต่อค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน แต่ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านเส้นทางอิทธิพลของตัวแปรอิสระในระดับนักเรียน หากพิจารณาตามหลักการของการวิเคราะห์พหุระดับ จะพบว่า ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับหลักการวิเคราะห์พหุระดับ เพราะการวิเคราะห์พหุระดับเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรหลายตัวที่สามารถจัดเป็นระดับ ได้อย่างน้อย 2 ระดับขึ้นไป โดยตัวแปรระดับเดียวกันต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและได้รับผลร่วมกันจากตัวแปรระดับที่สูงกว่า (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2538, หน้า 58; Kreft, 1996 อ้างถึงใน ราชันย์ บุญธิมา, 2542, หน้า 40-41; พิมพ์อร สดเอี่ยม, 2547, หน้า 292)

2.2.2 เมื่อค่าอิทธิพลของเส้นทางระดับนักเรียนที่มีนัยสำคัญ 3 เส้นทางเป็นตัวแปรตาม มีความสัมพันธ์แบบพหุระดับ จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยจาก

ข้อค้นพบครั้งนี้ได้ดังนี้

2.2.2.1 เมื่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y2Y1 (ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเรียน ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับ ห้องเรียนที่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y2Y1 ผลการวิจัยดังกล่าว อาจเป็นเพราะตัวแปรเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน (Y1) เป็นตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลไปยังแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน (Y2) จริง แต่ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนได้รับอิทธิพลจากตัวแปรระดับห้องเรียนไม่มากพอที่จะส่งอิทธิพลไปยังแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนได้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโครงการพิเศษที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ จึงมีวิธีเรียนและคุณลักษณะต่างจากกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยอื่น จึงเป็นไปได้ที่ตัวแปรระดับห้องเรียน ไม่มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อไปยังแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน

2.2.2.2 เมื่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y3X2 (ค่าอิทธิพลของความภาคภูมิใจในตนเองส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน) เป็นตัวแปรตาม พบว่า การสนับสนุนทางสังคมของครูส่งผลทางตรงเชิงลบต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y3X2 อาจเป็นเพราะการที่ครูได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก ย่อมทำให้ครูเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น เครื่องกระตุ้นการเรียนการสอน จะคาดหวังผลงานในระดับสูงจากการมอบหมายงานให้นักเรียนทำหรือศึกษาค้นคว้า แต่นักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ต้องศึกษารายวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งต้องใช้ความพยายามในการทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนอย่างมาก และต้องใช้เวลาในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม แต่เนื่องจากเนื้อหาวิชาที่เรียนบางรายวิชาค่อนข้างยากมาก และนักเรียนไม่มีเวลาเพียงพอที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมากนัก รวมทั้งข้อจำกัดของสารสนเทศที่มีอยู่ ทำให้ครูไม่พอใจต่อคุณภาพงานของนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณภาพงานของตนเองมีน้อย เพราะไม่สามารถทำได้ตามความคาดหวังของครู ส่งผลให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ รู้สึกไม่ชื่นชมตัวเอง ไม่แน่ใจในความคิดเห็น เจตคติและพฤติกรรมของตนเองว่าถูกต้องหรือไม่ (John, 1996, p. 79; พิมพอร์ สดเอี่ยม, 2547, หน้า 294) เป็นคนขาดความเชื่อมั่นและสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง (Newman, 1986, pp. 281-286 อ้างถึงใน อังคณา เทสทิศ, 2543, หน้า 26) เมื่อนักเรียนขาดการเห็นคุณค่าในตนเอง ย่อมส่งผลให้พฤติกรรมการเรียนไม่ดี แต่ถ้าครูได้รับการสนับสนุนทางสังคมไม่มากนัก มีพฤติกรรมการสอนที่เคร่งครัดน้อยลง กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะส่งผลดีต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

2.2.2.3 เมื่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y4Y3 (ค่าอิทธิพลของพฤติกรรมการเรียน ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน) เป็นตัวแปรตาม พบว่า

ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับห้องเรียนส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y4Y3 ผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นเพราะตัวแปรพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน (Y3) เป็นตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน (Y4) จริง แต่ตัวแปรพฤติกรรมการเรียนได้รับอิทธิพลจากตัวแปรระดับห้องเรียนไม่มากพอที่จะส่งอิทธิพลไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนได้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโครงการพิเศษที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ จึงมีวิธีเรียนและคุณลักษณะต่างจากกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยอื่น จึงเป็นไปได้ที่ตัวแปรระดับห้องเรียนไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

2.2.3 เมื่อความพึงพอใจในงานของครูเป็นตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในงานของครู ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมของครู ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู และพฤติกรรมการสอนของครู ส่วนตัวแปรระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพึงพอใจในงานของครู ได้แก่ วุฒิการศึกษาของครู และแรงจูงใจในการทำงานของครู ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 ขณะที่ตัวแปรระดับห้องเรียนที่ไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู ได้แก่ อายุของครู ประสบการณ์การสอนของครูและบรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 สามารถอภิปรายผลเป็นรายตัวแปรได้ดังนี้

2.3.3.1 อายุของครู

ผลการวิจัย พบว่า อายุของครู ไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 อธิบายได้ว่า ครูที่ได้สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษแสดงว่า ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้มีความรู้และมีความสามารถทางวิชาการเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เนื่องจากในการทำงานต้องมีการสื่อสารกับครูต่างชาติตลอดเวลา ดังนั้น เกณฑ์ในการคัดเลือกครูต้องเป็นครูที่มีพื้นฐานภาษาอังกฤษดีพอสมควร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครูที่มีอายุไม่มากนัก โดยมีอายุเฉลี่ยในระดับปานกลาง คือ 39.31 ปี อายุของครูที่สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษจึงไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของการา (Gara, 1998, p. 98) อารีรัตน์ หิรัญโร (2532, หน้า 141) วิทยา ประยูร (2540, หน้า 98) และ พิมพอร์ สดเอี่ยม (2547, หน้า 295) ที่พบว่า อายุมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัณฑิต แทนพิทักษ์ (2540, หน้า 246) พรศักดิ์ ตระกูลชีวพานิตต์ (2541, หน้า 59) ที่พบว่า อายุไม่มีผลต่อความพึงพอใจในงาน ดังนั้น จากผลการวิจัยนี้ จึงสรุปได้ว่า อายุของครู ไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู

2.2.3.2 วุฒิการศึกษาของครู

ผลการวิจัย พบว่า วุฒิการศึกษาของครูมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกผ่านแรงจูงใจในการทำงานและพฤติกรรมการสอนไปยังความพึงพอใจในงานของครู ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 อธิบายได้ว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการสอน การปฏิบัติหน้าที่ได้ดีขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเอง สังคมยกย่องส่งเสริม มีความก้าวหน้า ส่งผลให้มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น สามารถที่จะปฏิบัติงานสอนได้อย่างดี ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสอน เพื่อให้เกิดผลต่อผู้เรียนสูงสุด ทำให้ครูมีความพึงพอใจในงานของตนเองมาก เป็นผลให้ครูประสบความสำเร็จในการทำงานได้มากด้วย (Pendley, 1985, p. 98) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ การา (Gara, 1998, p. 165) พรศักดิ์ ตระกูลชีวพานิตต์ (2541, หน้า 60) และ พิมพอร์ สดเอี่ยม (2547, หน้า 295-296)

นอกจากนี้ยังพบว่า วุฒิการศึกษาของครูมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบผ่านความผูกพันต่อโรงเรียนไปยังความพึงพอใจในงานของครู อธิบายได้ว่า อาจเป็นเพราะสถานศึกษาที่ดำเนินการตาม โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษมีการจัดสวัสดิการให้ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาทุกระดับมีโอกาสได้รับสิทธิและผลประโยชน์จากสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่เนื่องจากครูที่มีระดับการศึกษาด้านนั้นมีทางเลือกจำกัด ไม่สามารถเปลี่ยนงานได้ง่าย ๆ จึงหาเหตุผลมาสนับสนุนในการทำงานอยู่ในองค์กรด้วยการสร้างความรู้สึผูกพันต่อองค์กร (Glisson & Durick, 1988 อ้างถึงใน ธนพร จงวิทย์ธานี, 2544, หน้า 51) ดังนั้น ครูที่มีระดับการศึกษาดำเนินการมีความผูกพันต่อองค์กรสูง ในขณะที่ครูที่สำเร็จการศึกษาสูงมักมีความเชื่อว่าจะสามารถหางานใหม่ได้ง่าย จึงมีความผูกพันต่อองค์กรต่ำ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังคณา โกสีย์สวัสดิ์ (2534) และ ศิริวรรณ ดันตราวิวัฒน์ (2530 อ้างถึงใน ธนพร จงวิทย์ธานี, 2544, หน้า 51) ที่พบว่า คนที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มผูกพันต่อองค์กรต่ำ แม้ว่าหน่วยงานจะมีระบบการตอบแทนเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่ดีก็ตาม อย่างไรก็ตาม แม้ครูที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มความผูกพันต่อโรงเรียนต่ำ แต่เมื่อได้ปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถและภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ผลการดำเนินงานเป็นที่พึงพอใจ ดังนั้น จากผลการวิจัยนี้จึงสรุปได้ว่า วุฒิการศึกษาของครูมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู

2.2.3.3 ประสบการณ์การสอนของครู

ผลการวิจัย พบว่า ประสบการณ์การสอนของครูไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 อธิบายได้ว่า เนื่องจากสถานศึกษาที่ดำเนินการตาม โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็น โครงการค่อนข้างใหม่และบางสถานศึกษายังเปิดสอนไม่เกิน 4 ปี ดังนั้น ครูที่สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษจึงมี

ประสบการณ์การสอนน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.36 ปี ขณะเดียวกัน ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย อาจวิตกกังวลว่าตนเองจะสอนได้ไม่ดี อธิบายไม่ชัดเจน เกิดความคับข้องใจ ส่งผลให้ไม่มีความพึงพอใจในการทำงาน ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ สังวร จัตุระโท (2541, หน้า 77) อาริรัตน์ หิรัญโร (2532, หน้า 141) และ วิทยา ประยูร (2540, หน้า 99) ที่พบว่า ประสบการณ์การสอนมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู แต่ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โชติ เกิดบัณฑิต (2539, หน้า 81-82) จิราภรณ์ ไทยกิ่ง (2541, หน้า 65) และพิมพ์อร สดเอี่ยม (2547, หน้า 296) จึงสรุปได้ว่า ประสบการณ์การสอนของครูไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู

2.2.3.4 การสนับสนุนทางสังคมของครู

ผลการวิจัย พบว่า การสนับสนุนทางสังคมของครูมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความพึงพอใจในงานของครูเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู เป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู อธิบายได้ว่า การที่ครูได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้ได้รับโอกาสที่ดี ได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการยอมรับ ความสนใจ วัตถุสิ่งของ ข้อมูลข่าวสาร การได้รับคำปรึกษาจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน จากลักษณะดังกล่าวเป็นการได้รับการสนับสนุนที่ดี ทำให้ครูเกิดความพึงพอใจในงานมากยิ่งขึ้นอันเป็นประสิทธิผลของโรงเรียน (Hoy & Miskel, 2001, pp. 297, 339) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ราชันย์ บุญธิมา (2542, หน้า 370-371) ภารดี อนันต์นาวิ (2545, หน้า 122) และ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2548, หน้า 249) จึงสรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมของครูมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในงานของครู

2.2.3.5 แรงจูงใจในการทำงานของครู

ผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของครูมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกผ่านความผูกพันต่อโรงเรียนและพฤติกรรมการสอนไปยังความพึงพอใจในงานของครู ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจในการทำงานของครู เป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู อธิบายได้ว่า เมื่อครูได้รับมอบหมายให้สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ถือว่าเป็นงานใหม่ที่ท้าทาย และถือว่าได้รับการยอมรับทางวิชาการ ครูจึงต้องเตรียมการสอนและศึกษาค้นคว้าอย่างมาก เพื่อให้เกิดความเชื่อถือและยอมรับ จึงเป็นแรงจูงใจที่กระตุ้นให้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ แรงจูงใจในการทำงานของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมการสอนของครู (ราชันย์ บุญธิมา, 2542, หน้า 366) ทั้งนี้เพราะว่า ในการปฏิบัติงานของครู หากครูมีแรงจูงใจในการทำงานแล้วจะทำ

ให้ครูสามารถที่จะปฏิบัติงานสอนได้ดี ตลอดจนมีความคิดริเริ่มใหม่ในการสอนเพื่อให้เกิดผลต่อผู้เรียนสูงสุด ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน ได้รับผลตอบแทนที่ชัดเจนในด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เกิดความผูกพันต่อโรงเรียน ส่งผลให้มีความพึงพอใจในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า แรงจูงใจมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงาน (George & Jones, 1999, p. 78; Hoy & Miskel, 2001, pp. 304-305) และสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าแรงจูงใจในการทำงานเป็นพลังกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ช่วยเราให้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งส่งผลให้มีความก้าวหน้าในการทำงานและได้รับสิ่งตอบแทนจากการทำงาน (อารีรัตน์ หิรัญโร, 2532, หน้า 11; Gilmer, 1971 อ้างถึงใน ชีระวุฒิ เอกะกุล, 2541, หน้า 80; Steers & Porter, 1991, pp. 20-24; McClelland, 1987) จะเห็นได้ว่า เมื่อครูมีแรงจูงใจในการทำงานจะสามารถนำไปสู่พฤติกรรมการสอนที่ดี (พรพิมล ระวันประโคน, 2545, หน้า 107) และส่งผลถึงความพึงพอใจในการทำงาน (McClelland, 1962 cited in Gibson, Ivancevich & Donnelly, 1997, p. 135) ดังนั้น แรงจูงใจในการทำงานของครูจึงมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู

2.2.3.6 ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู

ผลการวิจัย พบว่า ความผูกพันต่อโรงเรียนของครูมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตาม โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความพึงพอใจในงานของครูเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่าความผูกพันต่อโรงเรียนของครูเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู อธิบายได้ว่า ความผูกพันต่อโรงเรียนของครูเป็นความรู้สึกรู้สึกของครูที่เกี่ยวข้องกับองค์การ ประารถนาที่จะอยู่ในองค์การต่อไป (Greenberg, 1999, p. 86) เป็นความรู้สึกมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์การ เป็นเจตคติที่แสดงถึงความภักดีของบุคคลที่มีต่อองค์การ ต้องการมีส่วนร่วมในความสำเร็จขององค์การและมีความสุขในการทำงาน (Mowday, Porter & Steers, 1982 cited in Luthans, 1995, p. 131) เป็นความเต็มใจที่บุคคลกระทำต่อองค์การเพื่อสร้างความเจริญให้กับองค์การ (Steers & Porter, 1991, p. 443) ผลการวิจัยนี้พบว่า ครูมีความผูกพันต่อโรงเรียนในระดับมาก และมีความพึงพอใจในงานในระดับมาก จึงส่งผลให้ครูมีความตั้งใจและเต็มใจที่จะใช้ความสามารถของตนเองทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน นอกจากนี้ ครูยังมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียนจึงเกิดความผูกพันต่อโรงเรียนสูงและส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจในงาน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาติ คงพิกุล (2537, หน้า 71) และ บุญเจือ จุฬาพรรณนาชาติ (2544, หน้า 47) ที่พบว่า ความผูกพันต่อองค์การมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงานของครู โดยครูที่มีความผูกพันต่อองค์การสูง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูที่มีความผูกพันต่อองค์การต่ำ จึงสรุปได้ว่า ความผูกพันต่อ

โรงเรียนของครูมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู

2.2.3.7 พฤติกรรมการสอนของครู

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความพึงพอใจในงานของครูเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครู เป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู อธิบายได้ว่า ครูมีพฤติกรรมการสอนโดยการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นที่น่าสนใจของผู้เรียนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่ออุปกรณ์ช่วยในการสอน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ครูมีความสุขในการปฏิบัติงาน ภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติไม่มากเกินไปเกินความสามารถและได้ทำการสอนตรงตามความถนัดและความสามารถของตนเอง ทำให้ครูมีความพอใจ เกิดความพึงพอใจในงานของครูที่ปฏิบัติ ก่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างดี (บัณฑิต แทนพิทักษ์, 2540, หน้า 15) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2538, หน้า 54) และ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2548, หน้า 250) จึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนของครู มีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในงานของครู

2.2.3.8 บรรยากาศการเรียนการสอน

ผลการวิจัย พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 อธิบายได้ว่าบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน หรือระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเรียนอย่างมีชีวิตชีวา ดังนั้น บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีทำให้เกิดแรงจูงใจที่กระตุ้นให้ครูอยากสอนมากขึ้น ส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงานมากขึ้น (ราชันย์ บุญธิมา, 2542, หน้า 11) แต่จากผลการวิจัยนี้ พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู อาจเป็นเพราะครูมุ่งสร้างความเป็นนักวิชาการให้นักเรียนมาก มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ แต่เนื่องจากบรรยากาศการเรียนการสอนส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ซึ่งนักเรียนต้องร่วมอภิปรายในเนื้อหาที่เรียนซึ่งกันและกันเป็นภาษาอังกฤษ อาจทำให้นักเรียนขาดความสนใจ ไม่กระตือรือร้นในการเรียน และอาจมีเจตคติที่ไม่ดีต่อผู้สอน จากความมุ่งมั่นของครูดังกล่าวส่งผลให้ครูกังวลและเครียด จึงสรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู

2.3 ปัจจัยระดับโรงเรียน

2.3.1 เมื่อค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

เป็นตัวแปรตาม พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับโรงเรียนมีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนจะมากหรือน้อยไม่ได้มีสาเหตุมาจากปัจจัยระดับโรงเรียน สาเหตุที่ผลการวิจัยเป็นแบบนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนที่สนใจในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นนักเรียนที่มีความรู้พื้นฐานดี โดยเฉพาะทักษะทางด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร นักเรียนจึงตั้งใจเรียนและมุ่งมั่นศึกษาค้นคว้า เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีที่สุด ดังนั้น ทั้งคุณลักษณะของผู้บริหารและปัจจัยอื่น ๆ ในระดับโรงเรียนจึงไม่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ซึ่งอาจต้องมีการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรระดับโรงเรียนที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนในเชิงลึกต่อไป เพื่อประโยชน์ของการพัฒนาการจัดการศึกษาตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนเป็นเป้าหมายหลักของการดำเนินงานตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นประสิทธิผลของโครงการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546, หน้า 12)

2.3.2 เมื่อค่าอิทธิพลของเส้นทางที่มีนัยสำคัญ 3 เส้นทางเป็นตัวแปรตาม พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์แบบพหุระดับ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยจากข้อค้นพบครั้งนี้ได้ดังนี้

2.3.2.1 เมื่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y2Y1 (ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเรียนส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y2Y1 ผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นเพราะตัวแปรเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน (Y1) เป็นตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลไปยังแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน (Y2) จริง แต่ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนได้รับอิทธิพลจากตัวแปรระดับโรงเรียนไม่มากพอที่จะส่งอิทธิพลไปยังแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนได้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโครงการพิเศษที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ จึงมีวิธีเรียนและคุณลักษณะต่างจากกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยอื่น ประกอบกับการบริหารงานของโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นโครงการพิเศษโครงการหนึ่งในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสามัญทั่วไป ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จึงได้แต่งตั้งและมอบหมายให้ครูที่มีความสามารถโดยเฉพาะทักษะทางภาษาอังกฤษทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานโครงการดังกล่าว นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาความหมายของเจตคติต่อการเรียน จะเห็นว่าเป็นแรงขับภายในของแต่ละบุคคลที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพยายามและเกิดกำลังใจในการเรียนรู้ ในขณะที่ตัวแปรระดับ

ห้องเรียนซึ่งอยู่ใกล้กับนักเรียนมากกว่าตัวแปรระดับโรงเรียน ยังไม่พบการมีปฏิสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเรียน จึงเป็นไปได้ว่าตัวแปรระดับโรงเรียนซึ่งอยู่ไกลนักเรียนมากกว่าตัวแปรระดับห้องเรียน จะไม่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y2Y1 จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรระดับโรงเรียนไม่มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลไปยังแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน

2.3.2.2 เมื่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y3X2 (ค่าอิทธิพลของความภาคภูมิใจในตนเองส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน) พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y3X2 ขณะที่ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรระดับห้องเรียนพบว่า การสนับสนุนทางสังคมของครูส่งผลทางตรงเชิงลบต่อค่าอิทธิพล Y3X2 ขณะที่ไม่มีตัวแปรระดับโรงเรียนตัวใดส่งผลต่อค่าอิทธิพลของ Y3X2 แต่มีตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าอิทธิพลของ Y3X2 เมื่อพิจารณาความหมายของความภาคภูมิใจในการเรียน จะเห็นว่าเป็นความรู้สึกรับรู้ ตัดสินและประเมินคุณค่าของตนเอง และเป็นคุณค่าที่ผู้อื่นยอมรับ ซึ่งตัวแปรระดับห้องเรียนจะอยู่ใกล้กับนักเรียนมากกว่าตัวแปรระดับโรงเรียน จึงมีปฏิสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนมากกว่าตัวแปรระดับโรงเรียน ดังนั้น จึงเป็นไปได้ที่ตัวแปรระดับโรงเรียนไม่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลไปยังพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

2.3.2.3 เมื่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y4Y3 (ค่าอิทธิพลของพฤติกรรมการเรียนส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน) พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y4Y3 ผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นเพราะตัวแปรพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน (Y3) เป็นตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน (Y4) จริง แต่ตัวแปรพฤติกรรมการเรียนได้รับอิทธิพลจากตัวแปรระดับโรงเรียนไม่มากพอที่จะส่งอิทธิพลไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนได้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโครงการพิเศษที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ จึงมีวิธีเรียนและคุณลักษณะต่างจากกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยอื่น ประกอบกับการบริหารงานของโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นโครงการพิเศษโครงการหนึ่งในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสามัญทั่วไป นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความหมายของ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน จะเห็นว่าลักษณะของนักเรียนที่แสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้นความสนใจใฝ่รู้ความตั้งใจร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งน่าจะมามีปฏิสัมพันธ์กับตัวแปรระดับห้องเรียนมากกว่าเพราะอยู่ใกล้กับนักเรียนมากกว่า แต่ผลการวิจัย พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระใดในระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y4Y3 จึงเป็นไปได้ว่าตัวแปรระดับโรงเรียนซึ่งอยู่ไกลจากนักเรียนมากกว่าตัวแปรระดับ

ห้องเรียนจะไม่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทาง Y4Y3 เช่นกัน จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรระดับโรงเรียนไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อไปยังความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีตัวแปรระดับโรงเรียนตัวแปรใดที่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทางทั้ง 3 เส้นทาง จึงเป็นเรื่องที่น่าจะต้องศึกษาตัวแปรระดับโรงเรียนเหล่านี้ซ้ำอีกครั้ง ด้วยการใช้วิธีการวิจัยที่แตกต่างไป

2.3.3 เมื่อความพึงพอใจในงานของครูเป็นตัวแปรตาม พบว่า ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจในงานของครูเพียงตัวแปรเดียว ส่วนวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ กระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมโรงเรียน และบรรยากาศโรงเรียนไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความพึงพอใจในงานของครู สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความพึงพอใจในงานของครูเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 และเป็นไปตามหลักการวิเคราะห์หัพพะระดับ เพราะตัวแปรที่เป็นปัจจัยระดับห้องเรียนได้รับอิทธิพลจากตัวแปรที่เป็นปัจจัยระดับโรงเรียนซึ่งเป็นตัวแปรที่อยู่ในระดับที่สูงกว่า แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู อธิบายได้ว่า ลักษณะของผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ เป็นลักษณะการบริหารที่มีการให้แรงเสริมที่เหมาะสม เมื่อผู้ตามปฏิบัติงานตามข้อตกลง ทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายตามต้องการ (Bass, 1985; Bass & Avolio, 1990, p. 15) ด้วยเหตุที่กลุ่มบุคลากรในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ มีการคลุกคลีกันของคนหลายสัญชาติด้วยพื้นเพภูมิหลังต่างกัน การได้รับมอบงานที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้ทำงานพร้อมกับการตอบแทนที่เหมาะสม จึงจะสามารถจูงใจบุคลากรทำงานในโรงเรียนได้ (สุทธิพงษ์ ยงศ์กมล, 2543, หน้า 273) นอกจากนี้ สถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ มีการเข้าและออกของครูชาวต่างชาติเกิดขึ้นเป็นประจำ ยังมีสถานศึกษาเปิดดำเนินโครงการเช่นนี้มากขึ้น ก็ยังมีทางเลือกสถานที่ทำงานของครูผู้สอนชาวต่างประเทศมากขึ้น ครูที่จะทำงานต่อเนื่องระยะยาวจึงมีน้อย ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารในสถานศึกษาที่ดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษจะรักษามูลค่าของชาวต่างชาติที่มีคุณค่าด้วยการจัดระบบค่าตอบแทน และรางวัลให้เหมาะสมกับผลงาน อันจะนำไปสู่ความพึงพอใจในงานของครู ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สเตียร์ส (Steers,

1977) ที่ว่า องค์การจะต้องสามารถสรรหา และรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และเมื่อมีกระบวนการสรรหา บรรจุและแต่งตั้งบุคลากรแล้ว องค์การยังต้องสามารถรักษามูลค่าที่มีคุณค่าไว้ ด้วยการจัดระบบค่าตอบแทน และรางวัลให้เหมาะสมกับผลงานและสนองตอบความต้องการของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม (2538, หน้า 424) ที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลอย่างเหมาะสมเป็นตัวทำนายประสิทธิภาพองค์กร ทำให้ครูมีความพึงพอใจในงาน และ การดี อนันต์นาวี (2545, หน้า 119) ที่พบว่า ผู้บริหารใช้พฤติกรรมการบริหารแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์มาก โดยการเสริมแรงที่เหมาะสม เพื่อผู้ตามปฏิบัติตามข้อตกลงแล้วให้รางวัลตอบแทน ส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจในงานในระดับมาก นอกจากนี้สถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอยู่ในระยะเริ่มต้นกิจการ ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนสามารถให้ความพึงพอใจในงานของครูได้ (Kendrick, 1988, p. 1330) สอดคล้องกับงานวิจัยของ แบส (Bass, 1985, pp. 66-100) ที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนสามารถให้ความพึงพอใจต่อลูกน้องในระยะสั้น ส่วนภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพจะทำให้ลูกน้องเกิดความพยายาม ความคิดริเริ่มและผลผลิตที่มากขึ้นในระยะยาว

ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ในระดับโรงเรียน ไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู สาเหตุที่ผลการวิจัยเป็นอย่างนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้สอนตระหนักดีว่า การสอนในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เป็นภาระงานใหม่ ครูจึงต้องมุ่งศึกษาค้นคว้าอย่างหนัก เพื่อเตรียมการสอนให้ดีที่สุด ประกอบกับครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งอาจไม่มีความมั่นคงในการทำงานเหมือนกับครูคนไทยที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ การจูงใจโดยการให้ผลตอบแทนการปฏิบัติงานตามคุณภาพและปริมาณแก่บุคลากร และความยุติธรรมของระบบจึงส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในระดับมาก (สุทธิพงษ์ ยงคัมภล, 2543, หน้า 265) อย่างไรก็ตาม จากความแตกต่างระหว่างพื้นฐานของวัฒนธรรม การทำงานของบุคลากรที่หลากหลายสัญชาติ สถานศึกษาหลายแห่งได้แต่งตั้งหัวหน้าโครงการหรือฝ่ายประสานงานระหว่างบุคลากรขึ้น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องในการทำงานของทุกฝ่าย ซึ่งหัวหน้าโครงการจะอยู่ใกล้ชิดกับครูผู้สอนมากกว่า นอกจากนี้ การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ยังอยู่ในระยะเริ่มต้นกิจการ จึงเป็นไปได้ที่ตัวแปรระดับโรงเรียนตัวอื่น ๆ จึงยังไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู แต่ในระยะต่อไปเมื่อสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ก้าวผ่านช่วงระยะเริ่มกิจการไปสู่ระยะการรวบรวมเป็นปึกแผ่น อาจต้องมีการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรระดับโรงเรียนที่มีต่อความพึงพอใจในงานของครูในเชิงลึกต่อไป

2.3.4 เมื่อความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวของผู้บริหารเป็นตัวแปรตาม ผลการวิจัยพบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวของผู้บริหารเพียงตัวแปรเดียว ส่วนภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ กระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมโรงเรียน และบรรยากาศโรงเรียน ไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวของผู้บริหาร ผลการวิจัยที่พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่าวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวของผู้บริหาร อธิบายได้ว่า การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ สามารถวางแผน กำหนดแนวทาง มองเห็นภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนในอนาคต โดยภาพนั้นสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพการศึกษา มีความเป็นไปได้ และสามารถกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้เกิดมาตรฐานและมีคุณภาพจะนำโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การที่สถานศึกษาที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเปิดดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล จึงเกิดแผนนโยบายในการบริหารงานใหม่ ๆ มีการวางแผนพัฒนาปรับเปลี่ยนร่วมกับครูและผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากโรงเรียนที่ดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ยังอยู่ในช่วงระยะเวลาของการเริ่มต้นกิจการ การที่จะพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์เป็นอันดับแรก และต้องมีวิสัยทัศน์ใน 3 ด้าน คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยผู้บริหารต้องสร้างและเห็นคุณค่าของวิสัยทัศน์ (Hoy & Hannum, 1997, p. 304) เพื่อที่จะสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การที่โรงเรียนจะสามารถดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการคาดการณ์สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป (กรรณิกา เจริญชัย, 2538, หน้า 234-236) นั่นคือ ผู้บริหารต้องมีความกระตือรือร้นในการรับรู้และนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงไปใช้ในการวางแผน กระตุ้นริเริ่มให้มีการใช้นวัตกรรมอยู่เสมอ ยิ่งโรงเรียนใช้ความรู้ เทคนิค วิธีในการดำเนินงานสนองต่อสภาพแวดล้อมมากเท่าใด โรงเรียนก็จะปรับตัวมากขึ้นเท่านั้น (Lunenburg & Omstein, 1996, p. 44) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมจิตร อุดม (2547, หน้า 208-209) บริดจ์ (Bridges, 1992, p. 669) และ ฮอย และ ฮานนัม (Hoy & Hannum, 1997, p. 304) จึงสรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวเข้ากับ

สภาพแวดล้อม

สำหรับตัวแปรอื่น ๆ ในระดับโรงเรียน ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ กระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมโรงเรียน และบรรยากาศโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวของผู้บริหาร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอยู่ในช่วงระยะการเริ่มต้นกิจการ ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการยืดหยุ่นปรับตัว ซึ่งเป็นการพัฒนาปรับเปลี่ยนอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น เมื่อการดำเนินงานของสถานศึกษายังอยู่ในระยะเริ่มกิจการ เป้าหมายและทิศทางขององค์การยังไม่สมบูรณ์ ต้องการความคิดสร้างสรรค์สูง การที่สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการคาดการณ์สภาพแวดล้อมที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต (Steers, 1977) ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ซึ่งจะก่อให้เกิดแผนนโยบายในการบริหารงานใหม่ ๆ ในการพัฒนาสถานศึกษา สามารถกำหนดเป็นปรัชญา และกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ จากผลการวิจัยดังกล่าว จึงเป็นไปได้ว่าวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเป็นตัวแปรเดียวที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวของผู้บริหาร ในขณะที่ตัวแปรอื่น ๆ ในระดับโรงเรียนไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อไปเมื่อสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษก้าวผ่านช่วงระยะเริ่มกิจการไปสู่ระยะการรวบรวมเป็นปึกแผ่นแล้ว ต้องพัฒนาในด้านคน ด้วยการสร้างความรู้สึกร่วมกันต่อองค์การให้สูงขึ้น และมีบรรยากาศของความสามัคคีต่อกัน ตัวแปรอื่น ๆ ในระดับโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ กระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมโรงเรียน และบรรยากาศโรงเรียน น่าจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัว ปรับเปลี่ยนโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจจะต้องมีการศึกษา ด้วยการใช้วิธีการวิจัยที่แตกต่างไป

2.3.5 เมื่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหารเป็นตัวแปรตาม พบว่า กระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหารมากที่สุด รองลงมาคือ วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกและมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกส่งผ่านพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และกระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษของผู้บริหาร

ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอภิปรายผลเป็นรายตัวแปรดังนี้

2.3.5.1 กระบวนการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหารเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่า กระบวนการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหาร อธิบายได้ว่า กระบวนการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารงานของโรงเรียนสามัญทั่วไป ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป โดยจัดให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ นโยบาย และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โดยผู้บริหารเป็นผู้มีทักษะในการบริหารคน เงิน วัสดุ และการจัดการอย่างเป็นระบบ ให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร ทำงานเป็นทีม มีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานด้วยการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนการแก้ไขหรือดำเนินการให้เหมาะสม เนื่องจากสถานศึกษาที่ดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ มีลักษณะการเรียนการสอนที่ใช้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย จึงมีบุคลากรทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยร่วมอยู่ในโครงสร้างเดียวกัน ในด้านสายการบังคับบัญชา โรงเรียนบางแห่งแยกบุคลากรทั้งสองกลุ่มออกเป็นสองสายการบังคับบัญชา ขณะที่บางโรงเรียนรวมสองกลุ่มบุคลากรไว้ในสายการบังคับบัญชาเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดี ผู้เชี่ยวชาญหลายคนเห็นว่า การจัดโครงสร้างแบบผสมผสานมีความเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เพราะจะเกิดความยืดหยุ่นปรับตัวที่ดี และเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ (สุทธิพงษ์ ยงค์มด, 2543, หน้า 259) นอกจากนี้ สถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษใช้ทรัพยากรหลายด้านมากกว่าสถานศึกษาสายสามัญ โดยเฉพาะครูผู้สอนชาวต่างประเทศและงบประมาณในการดำเนินการ จึงต้องมีกระบวนการบริหารโครงการทั้ง 4 ด้าน ให้มีความพร้อมรอบด้านเพื่อการพัฒนาให้มีประสิทธิผล เป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิพงษ์ ยงค์มด (2543, หน้า 278) ที่พบว่า หัวใจสำคัญของการดำเนินกิจการของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ คือ การจัดการทรัพยากร โดยเฉพาะเรื่องคน และทรัพยากร ซึ่งผู้บริหารต้องมึกลไกในการนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทั้งหมดได้รับการนำไปใช้อย่างคุ้มค่า

ได้รับการเอาใจใส่ การกำกับตรวจสอบ การใช้ทรัพยากรมีอิทธิพลอย่างสูงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างการเริ่มต้นของการดำเนินงาน ดังนั้น เมื่อผู้บริหารมีทักษะในการบริหาร โครงการทั้ง 4 ด้านแล้วก็จะสามารถจัดการคิดค้นสิ่งใหม่ได้ภายใต้การจัดการทรัพยากรที่มีตามศักยภาพ จึงสรุปได้ว่า กระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหาร

2.3.5.2 วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

ผลการวิจัย พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 ประเด็นที่พบว่าวิสัยทัศน์มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหาร อธิบายได้ว่า การบริหารงานในสถานศึกษาปัจจุบันมีกิจกรรมมากมาย มีขอบข่ายงานกว้างขวาง ต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนงานนโยบาย ในระดับกระทรวง กรม และความต้องการของสังคม ชุมชน ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผลักดันสถานศึกษาพัฒนาก้าวหน้าสู่อนาคต ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องการจะจัดสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศนั้น จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (Sergiovanni, 1984, p. 7) มีความสามารถในการวางแผนเพื่ออนาคต กำหนดเป้าหมายขององค์การที่ชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องและสภาพแวดล้อมทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในองค์การจะส่งผลให้องค์การได้รับความสนับสนุนทรัพยากรจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ดังจะเห็นได้ว่าผู้ปกครองนักเรียนนิยมส่งลูกหลานเข้าเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อเป้าหมายที่ว่าลูกหลานของตนจะมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี จึงให้การช่วยเหลือ สนับสนุนทรัพยากรด้านต่าง ๆ แก่โรงเรียน นอกจากนี้ การที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินโครงการที่ชัดเจนจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำกับ ติดตามการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดสรรทรัพยากร นำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ทำให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2540, หน้า 129) ที่พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแสวงหาทรัพยากรและการกำกับติดตามการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ผลการวิจัย พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ผ่านกระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ไปยังประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตาม โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหารเป็นตัวแปรตาม จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 อธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน เน้นการทำงานที่ต้องมีการวางแผน และเน้นผลผลิตที่มุ่งให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ผู้บริหาร โรงเรียน ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจร่วมกับครูในการดำเนินงานในโรงเรียนเกี่ยวกับวิชาการ มีการวางแผนที่ดี มุ่งผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ทำให้ผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการ ได้ใช้ความรู้ความสามารถและทักษะด้านวิชาการสามารถนำและบริหารบุคคลเพื่อให้การดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (Smith, 1997 cited in Blasé' & Blasé', 1999, p. 351) โดยผ่านกระบวนการบริหาร โครงการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคคล วิชาการ และการบริหารทั่วไป โดยผู้บริหารมีความสามารถในการจัดหาและใช้ทรัพยากรบุคคล เงิน วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเหมาะสมคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้การดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการย่อมบริหารงานวิชาการผ่านกระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ดี เนื่องจากเป็นผู้มีความคิดลุ่มลึกและมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหาร โครงการ และส่งผลให้มีความสามารถในการจัดการทรัพยากรเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อโครงการ

2.3.5.3 พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกผ่านกระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษไปยังความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหาร จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการทรัพยากร อธิบายได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจร่วมกับครูในการดำเนินงานในโรงเรียนเกี่ยวกับวิชาการ การพัฒนาการเรียนการสอน นำความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการและการบริหารโรงเรียน มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ พัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม การปฏิรูปการศึกษาและสภาพแวดล้อมโดยทั่ว ๆ ไปได้เป็นอย่างดี โดยมีกลไกในการนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทั้งหมดได้รับการนำไปใช้อย่างคุ้มค่า จะเห็นว่า ผู้บริหารที่มีลักษณะผู้นำทางวิชาการเหล่านั้นย่อมส่งผลต่อกระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

ได้อย่างดี และส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536, หน้า 228) ราชันย์ บุญธิมา (2542, หน้า 371-372) สุทธิพงศ์ ยงคัมภ (2543, หน้า 278) พิมพ์อร สดเอี่ยม (2547, หน้า 309) และ สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2548, หน้า 259) จึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรของผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1.1 ผลการวิจัยนี้พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับมาก ครูมีความพึงพอใจในงานระดับมาก และผู้บริหารมีความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวและความสามารถในการจัดการทรัพยากรในระดับมากที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษควรกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ที่ชัดเจนที่นำไปสู่การพัฒนาที่เป็นเลิศยิ่งขึ้นไปในอนาคต ให้เกิดการแข่งขันในเชิงคุณภาพ เน้นปฏิบัติในเรื่องการพัฒนาคุณภาพ เพื่อให้ นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้อย่างทั่วถึง ตามเป้าหมายหลักของการดำเนินงานตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นทักษะสำคัญของนักเรียนที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารอันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบควรได้สนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับสากล เพื่อเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าเข้าสู่ตลาดในสังคมและประเทศ ตลอดจนรู้ทันการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้รอบรู้ในความสัมพันธ์เชื่อมโยง

1.1.3 ความพึงพอใจในงานของครู เป็นพื้นฐานส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการดำเนินกิจการในโรงเรียน โดยปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียนมักจะเกิดขึ้นมาจากพื้นฐานของความไม่พึงพอใจแล้วส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนและจัดการศึกษาควรนำไปเป็นนโยบายในการพัฒนาส่งเสริมครู โดยจัดกระบวนการพัฒนาและส่งเสริมขวัญกำลังใจ ความเจริญก้าวหน้าในงานของครูให้มากยิ่งขึ้น

1.1.4 ความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวและความสามารถในการจัดการทรัพยากร เป็นทักษะสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการเริ่มต้นของโรงเรียนและอยู่ในช่วงปฏิรูปการศึกษา เนื่องด้วยความเชื่อ แนวคิด ตลอดจนวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับสังคม การเมือง การปกครองและเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนจะต้องพัฒนาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ภายใต้การจัดการทรัพยากรที่มีตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนควรได้นำไปเป็นนโยบายเพื่อส่งเสริมโดยการพัฒนาเสริมสร้างทักษะความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวและความสามารถในการจัดการทรัพยากรให้มากขึ้น

1.1.5 ผลการวิจัยนี้พบว่า ตัวแปรระดับนักเรียนที่เน้นคุณลักษณะนักเรียนเป็นสำคัญ ตัวแปรระดับห้องเรียนที่เน้นคุณลักษณะของครูผู้สอนเป็นสำคัญ และตัวแปรระดับโรงเรียนที่เน้นคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนเป็นสำคัญ ต่างถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นในการพัฒนาโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษให้ประสบความสำเร็จ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีนโยบายและมาตรการที่มีมุ่งพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหาร คุณลักษณะของครูผู้สอน และคุณลักษณะของนักเรียนให้ชัดเจน

1.2 ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

1.2.1 ผลการวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยระดับนักเรียน ได้แก่ แรงจูงใจในการเรียน พฤติกรรมการเรียน เจตคติต่อการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง และความรู้พื้นฐานเดิมมีอิทธิพลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน จากผลการวิจัยในประเด็นนี้ ครูผู้สอนในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดและเป็นผู้ที่ให้การศึกษากับนักเรียนโดยตรง จะต้องพยายามกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน สร้างเจตคติต่อการเรียนที่ดีให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิด ความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น เน้นวิธีการเรียนของนักเรียน โดยดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้นสอนให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในการเรียนและให้ความสำคัญกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาในการเรียนมากขึ้น โดยประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง นักเรียนในการให้ความช่วยเหลือ เอาใจใส่ ติดตามผลการเรียน สนับสนุนและให้กำลังใจแก่นักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น นอกจากนี้ ในการรับนักเรียนเข้าเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน โดยกำหนดเป็นคุณลักษณะของนักเรียนในการเข้าเรียนในโครงการดังกล่าว

1.2.2 ผลการวิจัยนี้พบว่า การสนับสนุนทางสังคมของครู มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับนักเรียน และความพึงพอใจในงานของครูซึ่งเป็นประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับห้องเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาครูผู้สอนโดยตรง ควรที่จะหาวิธีพัฒนาหรือให้การสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาการสอนของตนอยู่เป็นประจำส่งเสริมและให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ครูมากขึ้น เมื่อครูได้รับการสนับสนุนทางสังคมดี ครูจะมีขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในงาน ส่งผลให้เกิดทักษะในการสอนที่ดี ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญประการหนึ่งในการที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

1.2.3 ผลการวิจัยนี้พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการยืดหยุ่นปรับตัวและความสามารถในการจัดการทรัพยากร ซึ่งเป็นประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารต้องตระหนักว่าการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้ส่งผลต่อประสิทธิผลนั้น ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะต้องสามารถสร้างหรือกำหนดวิสัยทัศน์ได้แล้ว ยังต้องแปลวิสัยทัศน์ให้เป็นเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ทั้งที่เป็นระดับโรงเรียนและระดับฝ่ายงานได้อย่างจำเพาะเจาะจงเพื่อไปสู่การดำเนินการได้จริง นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องเข้าใจให้ได้ว่าในช่วงเวลาต่าง ๆ กันของวงจรชีวิตในโรงเรียน ตามสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนขณะนั้น สมควรจะต้องแสดงคุณลักษณะเช่นใดให้เด่นชัดที่สุด จึงจะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนได้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายนอกและรักษาองค์การให้อยู่รอดได้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ จะต้องมีการรับรู้และหยั่งรู้ที่ดี (Perception and Insight) มีวิสัยทัศน์ (Vision) มีทักษะการนำและจูงใจ (Leadership and Motivation Skills) มีความสามารถสร้างความร่วมมือ (Participation) และมีความสามารถในการจัดการทรัพยากร (Resource Management) นอกจากนี้ หากผนวกกับความสามารถด้านการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษที่ดีของผู้บริหาร ย่อมทำให้สภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนเกิดได้ง่ายขึ้นและมีประสิทธิผลจริง

1.2.4 จากผลการวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจในงานของครู ซึ่งเป็นประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับห้องเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องตระหนักว่าบุคลากรถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุด และต้องได้รับความสำคัญในการจัดการมากที่สุด ด้วยเหตุที่กลุ่มบุคลากรในสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษมีการละปนกันของคนหลายสัญชาติด้วยพื้นเพภูมิหลังต่างกัน การจัดการบุคลากรเพื่อให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่อย่างคืบ

จะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลได้นั้น บุคลากรต้องได้รับมอบงานที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้ทำงานพร้อมกับการตอบแทนเหมาะสม ซึ่งผู้บริหารสมควรให้ตามประสบการณ์ตามปีทำงานที่เกี่ยวข้อง และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยการยกย่อง ชมเชยหรือการให้รางวัล จึงจะสามารถจูงใจให้บุคลากรทำงานในโรงเรียนนี้ได้ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องเข้าใจศาสตร์ของการจูงใจและมีศิลปะการใช้ให้เหมาะกับคนและโอกาส ดังนั้น สถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ และยังอยู่ในช่วงระยะเริ่มต้นกิจการ ควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์เพราะสามารถสร้างความพึงพอใจในงานให้กับครูได้

1.2.5 สถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ควรพัฒนาขีดความสามารถในการปรับตัวและจัดการทรัพยากรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ผู้บริหารต้องมีศักยภาพของการวิเคราะห์ข่าวสารข้อมูลตลอดเวลา พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้ใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการเพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงบนฐานของความรู้ทางวิชาชีพ เพื่อก้าวเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และเป็นองค์กรแห่งการสื่อสาร (Learning Communication) ทั้งองค์การ

1.2.6 ในระยะต่อไปเมื่อสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษก้าวผ่านช่วงระยะเริ่มกิจการ (Entrepreneurial Stage) ไปสู่ระยะการรวบรวมเป็นปึกแผ่น (Collectivity Stage) แล้ว ต้องพัฒนาในด้านคน ด้วยการสร้างความรู้สึกร่วมกัน องค์กรให้สูงขึ้น และมีบรรยากาศของความสัมพันธ์ต่อกัน ผู้บริหารจึงควรเริ่มดำเนินการเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และเพิ่มคุณค่าบุคลากรด้วยการพัฒนาอย่างมีเป้าหมายตั้งแต่บัดนี้ไป ทั้งบุคลากรที่เป็นคนไทยและต่างประเทศ

1.2.7 สถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ใช้ทรัพยากรมากกว่าโรงเรียนสามัญทั่วไป โดยเฉพาะครูผู้สอนชาวต่างประเทศและงบประมาณในการดำเนินการ สมควรพิจารณาความพร้อมของการดำเนินงานให้รอบด้านเพื่อการพัฒนาให้มีประสิทธิผลเป็นไปได้อย่างจริงในทางปฏิบัติ

1.2.8 หัวใจสำคัญของการดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ คือ การจัดการทรัพยากร โดยเฉพาะเรื่องคนและระบบการใช้ทรัพยากร ผู้บริหารต้องมีกลไกในการนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทั้งหมดได้รับการนำไปใช้อย่างคุ้มค่า ได้รับการเอาใจใส่ การกำกับตรวจสอบ การใช้ทรัพยากรมีอิทธิพลอย่างสูงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะเริ่มต้นของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัยนี้พบว่า ตัวแปรพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนและการใช้เวลาในการเรียนของนักเรียน ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากจนเกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicorlinearity) ดังนั้น งานวิจัยในครั้งต่อไป ควรทบทวนวรรณกรรมในมุมมองที่แตกต่างเพื่อกำหนดนิยามของตัวแปรทั้งสองตัวดังกล่าวให้แตกต่างกัน ลดในส่วนที่คาบเกี่ยวและใกล้เคียงกันให้เหลือน้อยที่สุด หรือยุบรวมตัวแปรทั้งสองและสังเคราะห์ขึ้นใหม่ให้เป็น ตัวแปรเดียวกัน ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้

2.2 การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนนั้น เนื่องจากประสิทธิผลหรือผลลัพธ์ของโรงเรียนมีหลายประการตามบริบททั้งประเภทและระดับของ โรงเรียน ควรมีการศึกษาจัดลำดับความสำคัญและกำหนดค่าน้ำหนักผลลัพธ์ของ โรงเรียนเพื่อพัฒนาการศึกษาวิจัยให้สอดคล้องกับข้อมูลที่แท้จริงตามบริบทของ โรงเรียนที่ทำการศึกษา

2.3 ผลการวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยระดับโรงเรียนทุกตัวแปร ได้แก่ วัสดุทัศนัยของผู้บริหาร ภาวะผู้นำ พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ กระบวนการบริหาร โครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ วัฒนธรรม โรงเรียน และบรรยากาศโรงเรียน ไม่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงน่าจะมีการศึกษาตัวแปรนั้น ๆ ซ้ำ เพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรเหล่านั้นให้แจ่มแจ้งขึ้น

2.4 การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระของระดับโรงเรียนและระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทางที่มีนัยสำคัญจากตัวแปรระดับนักเรียนที่ได้นำไปเป็นตัวแปรตามในระดับโรงเรียนและระดับห้องเรียนเท่านั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรวิเคราะห์ค่าอิทธิพลของเส้นทางที่มีนัยสำคัญจากตัวแปรระดับห้องเรียน แล้วทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระของระดับโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อค่าอิทธิพลของเส้นทางที่มีนัยสำคัญจากตัวแปรระดับห้องเรียนด้วย เพื่อให้สอดคล้องตามลำดับความสัมพันธ์ลดหลั่นตามธรรมชาติของข้อมูล

2.5 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้อีกในอนาคตระยะหนึ่ง เพราะวงจรชีวิตองค์การจะเปลี่ยนไป ทำให้นิยามประสิทธิผลเปลี่ยนแปลง ย่อมมีผลให้มีมติประสิทธิผล ตัวบ่งชี้ประสิทธิผลเปลี่ยนตามไป การสร้างรายการเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ก็ย่อมต้องมีการกำหนดใหม่ให้เหมาะสมกับนิยามประสิทธิผล ย่อมได้ความรู้ในด้านปัจจัยต่าง ๆ และมีประโยชน์สำหรับสถานศึกษาประเภทนี้ในอนาคต

2.6 การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยโปรแกรม LISREL 8.53 ควรพิจารณาประยุกต์ใช้ โปรแกรมอื่น ๆ เช่น HLM, EQS, LISCOMP, AMOS, CALLS เพื่อตรวจสอบผลการวิเคราะห์หรือ การเปรียบเทียบ และควรทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนต่างระดับหรือต่างสังกัด